

УУЛ УУРХАЙ,
ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

СТРАТЕГИ БОДЛОГО, ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ГАЗРЫН
ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, СУДАЛГААНЫ ХЭЛТЭС

УУЛ УУРХАЙН САЛБАРЫН СТАТИСТИК МЭДЭЭЛЭЛ

2019 I-X

I. УУЛ УУРХАЙН САЛБАРААС УЛСЫН ТӨСӨВТ ОРУУЛСАН ТАТВАР, ХУРААМЖ	1
II. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАР	2
II.1. Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	3
II.2. Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	5
II.3. Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн.....	5
III. ГАДААД ХУДАЛДАА.....	7
III.1. Экспорт	7
III.2. Импорт	9

I. УУЛ УУРХАЙН САЛБАРААС УЛСЫН ТӨСӨВТ ОРУУЛСАН ТАТВАР, ХУРААМЖ

2018

оны жилийн эцсийн байдлаар улсын төсөвт **2,051.5** тэрбум төгрөгийг татвар, хураамж хэлбэрээр төвлөрүүлсэн байна. Үүнээс:

- Алт **80.0** тэрбум төгрөг,
- Нүүрс **910.6** тэрбум төгрөг,
- Цайр **76.9** тэрбум төгрөг,
- Зэс **871.9** тэрбум төгрөг,
- Төмөр **17.1** тэрбум төгрөг,
- Жонш **16.3** тэрбум төгрөг,
- Бусад **78.8** тэрбум төгрөг,

Улсын төсөвт орсон орлогыг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад **456.3** тэрбум төгрөг буюу **28.6** хувиар өссөн. Үүнээс:

- Алт **31.0 (63.1%)** тэрбум төгрөг,
- Нүүрс **306.8 (50.8%)** тэрбум төгрөг,
- Цайр **13.6 (21.5%)** тэрбум төгрөг,
- Зэс **71.1 (8.9%)** тэрбум төгрөг,
- Төмөр **4.7 (38.6%)** тэрбум төгрөг,
- Жонш **4.0 (32.1%)** тэрбум төгрөг,
- Бусад **25.0 (46.5%)** тэрбум төгрөг.

2019

оны эхний 10 сарын байдлаар улсын төсөвт **2,271.2** тэрбум төгрөг татвар, хураамж хэлбэрээр төвлөрүүлсэн байна. Үүнээс:

- Алт **35.2** тэрбум төгрөг,
- Нүүрс **1,123.0** тэрбум төгрөг,
- Цайр **63.7** тэрбум төгрөг,
- Зэс **936.7** тэрбум төгрөг,
- Төмөр **21.3** тэрбум төгрөг,
- Жонш **26.9** тэрбум төгрөг,
- Бусад **64.4** тэрбум төгрөг,

Улсын төсөвт оруулсан орлого өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад **410.3** тэрбум төгрөг буюу **22.0** хувиар өссөн байна. Үүнд:

- Нүүрс **320.5 (39.9%)** тэрбум төгрөг,
- Зэс **104.8 (12.6%)** тэрбум төгрөг,
- Төмөр **7.5 (54.0%)** тэрбум төгрөг,
- Жонш **12.9 (91.5%)** тэрбум төгрөг,
- Бусад **2.5 (4.0%)** тэрбум төгрөг.

Харин дараах ашигт малтмалын татвар, хураамж буурсан үзүүлэлттэй байна. Үүнд:

- Алт **30.9 (46.8%)** тэрбум төгрөг,
- Цайр **6.9 (9.8%)** тэрбум төгрөг.

Улсын төсөвт төвлөрүүлсэн татвар, хураамж, ашигт малтмалаар

тэрбум төгрөг

Үзүүлэлт	2018		2019		Өөрчлөлт			
	X	I-X	X	I-X	(4-2)=?, (4/2)=%	(5-3)=?, (5/3)=%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Нийт дүн	298.5	1,861.0	348.2	2,271.2	49.7	16.7%	410.3	22.0%
Алт	14.5	66.1	4.7	35.2	-9.8	-67.7%	-30.9	-46.8%
Нүүрс	150.4	802.5	190.0	1,123.0	39.6	26.4%	320.5	39.9%
Цайр	8.4	70.6	6.1	63.7	-2.4	-28.2%	-6.9	-9.8%
Зэс	115.4	831.9	132.8	936.7	17.3	15.0%	104.8	12.6%
Төмөр	0.5	13.8	2.5	21.3	2.0	5.0 ¹	7.5	54.0%
Жонш	1.7	14.1	2.8	26.9	1.1	62.7%	12.9	91.5%
Бусад	7.6	61.9	9.4	64.4	1.8	23.8%	2.5	4.0%

Тайлбар: ¹ - дахин их

Улсын төсөвт төвлөрүүлсэн татвар, хураамж, татварын төрлөөр

тэрбум төгрөг

№	Үзүүлэлт	Нийт	2019 оны эхний 10 сарын байдлаар						
			Алт	Жонш	Зэс	Нүүрс	Төмөр	Цайр	Бусад
1	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	687.3	10.3	9.7	309.4	323.4	8.5	14.3	11.6
2	Өсөн нэмэгдэх ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	463.4	0.4	0.4	243.8	206.3	0.0	7.7	5.0
3	Агаарын бохирдлын төлбөр	44.4	0.0	0.0	0.0	44.4	0.0	0.0	0.0
4	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	808.0	9.5	12.7	227.7	501.0	4.3	39.7	13.0
5	Газрын төлбөр	2.0	0.1		1.4	0.3	0.0		0.1
6	Дотоодын бараа, үйлчилгээний НӨАТ	35.0	2.8	0.6	3.4	14.5	2.3	0.1	11.3
7	Хувь хүний орлогын албан татвар /суутгагчийн/	0.1	0.0		0.0	0.0	0.0		0.0
8	Үл хөдлөх хөрөнгийн татвар	7.5	0.1	0.0	6.1	0.5	0.4	0.1	0.3
9	Ус, рашаан ашигласны төлбөр	30.2	3.1	0.7	21.5	4.2	0.1	0.3	0.2
10	Бусад	193.3	8.9	2.8	123.4	28.2	5.6	1.6	22.9
	НИЙТ	2,271.2	35.2	26.9	936.7	1,123.0	21.3	63.7	64.4

II. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАР

II.1. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

2019 оны эхний 10 сарын гүйцэтгэлээр **43.02 сая тн** нүүрс, **1.08 сая тн** зэсийн баяжмал, **13.15 тн** алт, **4.31 мян.тн** молибдений баяжмал, **120.9 мян.тн** хайлуур жоншны хүдэр, **40.3 мян.тн** хайлуур жоншны баяжмал, **7.46 сая тн** төмрийн хүдэр, **2.69 сая тн** төмрийн хүдрийн баяжмал, **68.5 мян.тн** цайрын баяжмал, **5.74 сая бар** газрын тос тус тус үйлдвэрлэсэн байна.

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад нүүрс **3.45 сая тн** буюу **8.7 хувь**, төмрийн хүдэр **2.12 сая.тн** буюу **39.6 хувь**, хайлуур жоншны хүдэр **26.9 мян.тн** буюу **28.6 хувь**, газрын тос **532.1 мян.бар** буюу **10.2 хувиар** тус тус өссөн байна.

Харин зэсийн баяжмал **14.2 мян.тн** буюу **1.3 хувь**, алт **4.33 тн** буюу **24.8 хувь**, молибдений баяжмал **195.3 тн** буюу **4.3 хувь**, төмрийн хүдрийн баяжмал **168.1 мян.тн** буюу **5.9 хувь**, хайлуур жоншны баяжмал **24.4 мян.тн** буюу **37.8 хувь**, цайрын баяжмал **1.3 мян.тн** буюу **1.9 хувиар** тус тус буурсан байна.

№	Бүтээгдэхүүний төрөл	Хэмжих нэгж	2018		2019		Өөрчлөлт			
			Х	I-X	Х	I-X	(5-3)=?, (5/3)=%	(6-4)=?, (6/4)=%		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр									
1.1	Нүүрс	мян.тн	5,802.5	39,567.3	4,435.5	43,019.2	-1,367.0	-23.6%	3,451.9	8.7%
1.2	Газрын тос	мян.бар	198.3	5,207.9	613.5	5,740.0	415.2	209.4%	532.1	10.2%
1.3	Зэсийн баяжмал, м/агуулгаараа	мян.тн	114.2	1,089.3	110.4	1,075.1	-3.8	-3.3%	-14.2	-1.3%
1.4	Молибдений баяжмал, м/ агуулгаараа	тн	467.9	4,501.3	482.1	4,306.0	14.2	3.0%	-195.3	-4.3%
1.5	Алт	кг	2,944.2	17,476.6	2,118.4	13,145.8	-825.8	-28.0%	-4,330.8	-24.8%
1.6	Төмөр:									
	- Төмрийн хүдэр	мян.тн	671.9	5,344.5	1,046.5	7,460.3	374.6	55.8%	2,115.8	39.6%
	- Төмрийн хүдрийн баяжмал	мян.тн	363.8	2,858.9	259.0	2,690.8	-104.8	-28.8%	-168.1	-5.9%
1.7	Хайлуур жонш:									
	- Хайлуур жоншны хүдэр	мян.тн	3.8	94.0	25.6	120.9	21.8	573.7%	26.9	28.6%
	- Хайлуур жоншны баяжмал	мян.тн	7.6	64.7	4.7	40.3	-2.9	-38.2%	-24.4	-37.8%
1.8	Цайрын баяжмал	мян.тн	7.1	69.8	6.0	68.5	-1.1	-15.5%	-1.3	-1.9%

2	Боловсруулах аж үйлдвэр									
2.1	Нүүрсэн шахмал түлш	тн	332.0	1,382.0	3,550.0	188,622.9	3,218.0	969.3%	187,240.9	136.5 ¹
2.2	Катодын зэс, 99%	тн	1,255.0	11,707.4	933.7	9,914.0	-321.3	-25.6%	-1,793.4	-15.3%
2.3	Металл бэлдэц	тн	2,435.1	23,291.9	2,126.0	23,875.3	-309.1	-12.7%	583.4	2.5%
2.4	Металл цувимал	тн	3,839.0	26,126.5	-	23,586.7	-3,839.0	-100.0%	-2,539.8	-9.7%
2.5	Ган төмөр хийц	мян.тн	0.7	5.8	1.0	7.6	0.3	42.9%	1.8	30.7%
2.6	Цахилгааны утас	тн	11.4	77.8	13.4	76.5	2.0	17.5%	-1.3	-1.7%

Эх сурвалж: ҮСХ

Тайлбар: ¹ - дахин их

II.2. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

тэрбум төгрөг

Салбар	2018		2019		Өөрчлөлт			
	X	I-X	X	I-X	(4-2)=?, (4/2)=%	(5-3)=?, (5/3)=%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Нийт дүн	1,566.8	12,870.9	1,565.8	14,566.0	-1.0	-0.1%	1,695.1	13.2%
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	1,144.6	9,258.1	1,140.2	10,597.6	-4.4	-0.4%	1,339.6	14.5%
Нүүрс олборлолт	473.2	3,226.4	411.9	4,548.7	-61.3	-13.0%	1,322.4	41.0%
Газрын тос олборлолт	34.2	835.5	87.2	850.0	53.1	155.4%	14.6	1.7%
Металлын хүдэр олборлолт	629.1	5,083.9	624.0	5,071.1	-5.1	-0.8%	-12.8	-0.3%
Бусад ашигт малтмал олборлолт	8.1	112.4	17.1	127.7	8.9	109.6%	15.4	13.7%
Боловсруулах аж үйлдвэр	334.2	2,778.6	321.9	3,019.5	-12.3	-3.7%	240.9	8.7%
Хүнд үйлдвэрийн салбар	92.2	825.8	108.4	942.9	16.2	17.6%	117.13	14.2%
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	31.4	348.5	45.9	399.1	14.5	46.2%	50.6	14.5%
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	12.2	90.1	11.1	119.8	-1.1	-9.0%	29.7	32.9%
Төмөрлөг бүс эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	25.9	197.1	31.4	218.3	5.4	20.9%	21.3	10.8%
Төмрийн үйлдвэрлэл	19.3	179.1	19.6	197.1	0.3	1.4%	18.0	10.1%
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	3.4	11.1	0.5	8.6	-2.9	-84.8%	-2.4	-22.0%

Эх сурвалж: УЦХ

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2019 оны эхний 10 сарын гүйцэтгэлээр **14.6** их наяд төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс **1.7 (13.2%)** их наяд төгрөгөөр өслөө. Үүнд, уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэл **10.6** их наяд төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс **1.3 (14.5%)** их наяд төгрөгөөр, үүнээс нүүрс олборлолт **1.3 (41.0%)** их наяд төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна. Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлд Уул уурхай, олборлох салбар **72.8** хувийг эзэлж байна.

II.3. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН

тэрбум төгрөг

Салбар	2018		2019			Өөрчлөлт			
	X	I-X	X	I-X	Гад-дал	(4-2)=?, (4/2)=%	(5-3)=?, (5/3)=%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Нийт дүн	1,713.3	14,890.1	1,747.8	16,830.7	11,605.5	34.5	2.0%	1,940.6	13.0%
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	1,164.2	10,233.5	1,135.1	11,613.9	9,724.3	-29.0	-2.5%	1,380.3	13.5%
Нүүрс олборлолт	459.1	3,418.1	451.1	4,456.5	4,091.4	-8.0	-1.8%	1,038.4	30.4%
Газрын тос олборлолт	26.9	796.2	88.0	808.0	808.0	61.1	227.2%	11.9	1.5%
Металлын хүдэр олборлолт	666.2	5,898.8	575.2	6,179.1	4,723.3	-91.1	-13.7%	280.3	4.8%
Бусад АМ олборлолт	11.9	120.5	20.9	170.3	101.7	8.9	75.0%	49.8	41.4%
Боловсруулах аж үйлдвэр	460.8	3,819.2	507.9	4,263.3	1,881.2	47.0	10.2%	444.1	11.6%
Хүнд үйлдвэрийн салбар	187.4	1,719.8	244.9	1,880.8	1,410.8	57.5	30.7%	161.1	9.4%
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	114.3	1,106.6	163.9	1,176.0	1,167.1	49.5	43.3%	69.5	6.3%
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	12.6	92.5	12.0	127.7		-0.6	-4.8%	35.3	38.1%

Төмөрлөг бүс эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	24.7	205.8	31.8	230.4		7.0	28.5%	24.7	12.0%
Төмрийн үйлдвэрлэл	34.8	306.1	36.9	338.7	242.1	2.1	6.1%	32.6	10.7%
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	1.0	8.9	0.4	7.9	1.6	-0.6	-59.6%	-1.0	-10.8%

Эх сурвалж: УСХ

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2019 оны эхний 10 сарын байдлаар **16.8** их наяд төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс **1.9 (13.0%)** их наяд төгрөгөөр өслөө. Үүнд, уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн **11.6** их наяд төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс **1.4 (13.5%)** их наяд төгрөгөөр, үүнээс нүүрс олборлолт **1.0 (30.4%)** их наяд төгрөгөөр, металлын хүдэр олборлолт **280.3 (4.8%)** тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан нийт бүтээгдэхүүнээс **11.6 (69.0%)** их наяд төгрөг, уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүнээс **9.7 (57.8%)** их наяд төгрөгийн бүтээгдэхүүнийг гадаад зах зээлд тус тус борлуулсан байна.

III. ГАДААД ХУДАЛДАА

Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 2019 оны эхний 10 сарын байдлаар гүйцэтгэлээр **11.6** тэрбум ам.долларт хүрч өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс **7.1** хувиар буюу **772.8** сая ам.доллараар өссөн байна. Экспорт импортоос давамгайлж экспорт, импортын зөрүү **1,464.1** сая ам.доллараар эерэг гарсан байна.

Үз-лэлт	Жилээр			Өөрчлөлт				I-X сар			Өөрчлөлт			
	2016	2017	2018	2017/2016 Дүн	Хувь	2018/2017 Дүн	Хувь	2017	2018	2019	2018/2017 Дүн	Хувь	2019/2018 Дүн	Хувь
Эргэлт	8,274	10,536	12,887	2,262	27%	2,351	22%	8,719	10,820	11,593	2,101	24%	773	7%
Экспорт	4,916	6,201	7,012	1,284	26%	811	13%	5,189	5,945	6,529	756	15%	584	10%
Импорт	3,358	4,335	5,875	977	29%	1,540	36%	3,530	4,876	5,065	1,345	38%	189	4%
Тэнцэл	1,558	1,865	1,137	307	20%	-728	-39%	1,659	1,069	1,464	-589	-36%	395	37%

III.1. ЭКСПОРТ

Экспорт **6.5** сая ам.долларт хүрч өнгөрсөн оны мөн үеийн гүйцэтгэлээс **583.9** сая ам.доллараар буюу **9.8** хувиар өссөн байна.

Төмрийн хүдэр, чулуун нүүрс, зэсийн баяжмал, цайрын баяжмал, жонш, молибдений баяжмал, боловсруулаагүй нефть зэрэг уул уурхайн бүтээгдэхүүн нь эрдэс бүтээгдэхүүний экспортын **98.5** хувь буюу нийт экспортын **83.0** хувийг эзэлж байна.

Эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2018 I-X		2019 I-X		Өөрчлөлт			
			Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Хувь	Үнийн дүн	Хувь
1	Чулуун нүүрс	сая тн/сая \$	30.94	2,438.50	32.33	2,747.74	1.39	4.5%	309.2	12.7%
2	Зэсийн хүдэр, баяжмал	сая.тн/сая \$	1.20	1,668.90	1.17	1,541.02	-0.03	-2.5%	-127.9	-7.7%
3	Боловсруулаагүй нефть	сая бар/сая \$	4.97	326.59	5.43	302.84	0.46	9.3%	-23.7	-7.3%
4	Төмрийн хүдэр, баяжмал	сая тн/сая \$	6.05	274.48	6.70	459.48	0.65	10.8%	185.0	67.4%
5	Хайлуур жонш	мян.тн/сая \$	421.81	140.54	557.70	170.43	135.89	32.2%	29.9	21.3%
6	Цайрын хүдэр, баяжмал	мян.тн/сая \$	102.89	167.47	109.16	155.61	6.27	6.1%	-11.9	-7.1%
7	Молибдений хүдэр, баяжмал	мян.тн/сая \$	4.88	40.09	4.73	41.51	-0.15	-3.0%	1.4	3.5%
8	Хар тугалганы хүдэр, баяжмал	мян.тн/сая \$	17.89	43.91	18.15	39.52	0.26	1.4%	-4.4	-10.0%
9	Цагаан тугалганы хүдэр, баяжмал	тн/сая \$	25.09	0.31	39.13	0.56	14.04	56.0%	0.3	84.2%
10	Гянтболдын хүдэр, баяжмал	тн/сая \$	587.21	6.33	542.83	5.15	-44.39	-7.6%	-1.2	-18.7%
11	Боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт	тн/сая \$	3.43	144.50	7.46	344.27	4.03	117.5%	199.8	138.3%

Эх сурвалж: ГЕГ

Чулуун нүүрсний экспорт 2019 оны эхний 10 сард **2,747.7** сая ам.долларын **32.3** сая тн чулуун нүүрс экспортолсныг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулбал үнийн дүнгээр **309.2** сая ам.доллараар, тоо хэмжээний хувьд **1.4** сая тн-оор тус тус их байна. 2018 оны мөн үед 1 тн нүүрсний хилийн дундаж үнэ **78.8** ам.доллар байсан бол 2019 онд **85.0** ам.доллар болж өсчээ. Чулуун нүүрсний **98.2** хувийг БНХАУ руу экспортолсон байна.

Зэсийн баяжмалын экспорт 2019 оны эхний 10 сард **1,174.2** мян.тн зэсийн баяжмал экспортолсон нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулбал **30.5** мян.тн-оор бага байна. 2018 оны эхний 10 сард зэсийн баяжмалын экспорт үнийн дүнгээр **1,668.9** сая ам.доллар байсан бол 2019 оны эхний 10 сард **1,541.0** сая ам.доллар болж **7.7** хувиар буурсан байна.

Төмрийн хүдрийн экспорт 2019 оны эхний 10 сард **6,699.5** мян.тн буюу **459.5** сая ам.долларт хүрсэн байна. 2018 оны мөн үеийн гүйцэтгэлтэй харьцуулахад уг бүтээгдэхүүний экспорт **651.1** мян.тн-оор, үнийн дүн нь **185.0** сая ам.доллараар тус тус өсчээ. 1 тн төмрийн хүдрийн экспортын дундаж үнэ **68.6** ам.доллар болж, өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс **23.2** ам.доллараар өссөн байна.

Боловсруулаагүй нефтийн экспорт 2019 оны эхний 10 сард **5,428.2** мян.бар буюу **302.8** сая ам.долларт хүрсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеийн гүйцэтгэлээс **460.2** мян.бар-иар их, үнийн дүнгээр **23.7** сая ам.доллараар бага байна. Үүнд дундаж үнийн бууралт нөлөөлсөн байна. 1 бар нефтийн хилийн дундаж үнэ **65.7** ам.доллар байсан бол тайланд хугацаанд **55.8** ам.доллар болж буурсан байна.

Цайрын баяжмалын экспорт 2019 оны эхний 10 сард **109.2** мян.тн цайрын баяжмалын 1 тн-ыг дунджаар **1,425.5** ам.доллараар экспортолсон байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад хилийн дундаж үнэ **202.3** ам.доллараар буурсан байна. Цайрын баяжмалын экспорт үнийн дүнгээр **155.6** сая ам.доллар болж, өнгөрсөн оныхоос **11.9** сая ам.доллараар буурсан байна.

Хайлуур жоншны экспорт 2019 оны эхний 10 сард **170.4** сая ам.долларын **557.7** мян.тн жонш экспортолсон нь 2018 оны мөн үеийн гүйцэтгэлээс **135.9** мян.тн-оор, үнийн дүнгээр **29.9** сая ам.доллараар тус тус өссөн байна. Жоншны экспортын дундаж үнэ **305.6** ам.доллар болж, өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс **27.6** ам.доллараар буурсан байна. Жоншийг БНХАУ, ОХУ, БНСУ руу экспортолсон ба **25.1** хувийг ОХУ руу, **74.7** хувийг БНХАУ руу тус тус экспортолсон байна.

Молибдений баяжмалын экспорт 2019 оны эхний 10 сард **41.5** сая ам.доллар болж, өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс **1.4** сая ам.доллараар өссөн байна. Тус бүтээгдэхүүний 1 тн-ны экспортын хилийн дундаж үнэ **8,215.7** ам.доллараас **8,769.9** ам.долларт хүрч, **554.2** ам.доллараар өсчээ. 2019 оны эхний 10 сард **4,732.7** тн-ыг экспортолсон нь өнгөрсөн оны мөн үеэс **147.4** тн-оор бага байна. Молибдений баяжмалын **68.8** хувийг БНХАУ руу экспортолсон байна.

Алтны экспорт 2019 оны эхний 10 сард **7,464.5** кг алт экспортолсон нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс **4,032.6** кг-аар их байна. Алтны экспортын дундаж үнэ 2018 оны мөн үед **42,104.9** ам.доллар байсан бол 2019 онд **46,121.4** ам.доллар болж **4,016.5** ам.доллараар өссөн байна. Алтны экспорт үнийн дүнгээр **344.3** сая ам.долларт хүрч өмнөх оны мөн үеэс **199.8** сая ам.доллараар өссөн байна.

Коксын экспорт 2019 оны эхний 10 сард **113.4** мян.тн кокс болж өнгөрсөн оны мөн үеэс **94.9** мян.тн-оор буюу **6.1** дахин их, **21.8** сая ам.долларын кокс экспортолсон нь өнгөрсөн оны мөн үеэс **18.4** сая ам.доллар буюу **6.3** дахин их өссөн байна.

III.2. ИМПОРТ

Импорт **5.1** тэрбум ам.долларт хүрч өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс **189.0** сая ам.доллараар буюу **3.9** хувиар өссөн байна.

Эрдэс бүтээгдэхүүний импорт **1,120.9** сая ам.доллар болж, өнгөрсөн оны мөн үеэс **32.9** сая ам.доллараар буюу **3.0** хувиар өслөө. Эрдэс бүтээгдэхүүний импортын **84.3** хувийг нефтийн бүтээгдэхүүн эзэлж байна. 2019 оны эхний 10 сард **945.5** сая ам.долларын **1,502.0** мян.тн нефтийн бүтээгдэхүүн импортолсон нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс **196.4** мян.тн-оор, үнийн дүнгээр **39.0** сая ам.доллараар тус тус өссөн байна. Нефтийн бүтээгдэхүүний импортын **87.7** хувийг автобензин, дизель түлшний импорт, үүний **32.4** хувийг автобензин, **67.6** хувийг дизель түлшний импорт эзэлж байна.

Автобензины импорт 2019 оны эхний 10 сард **426.6** мян.тн автобензин импортолсон нь 2018 оны мөн үеийн дүнгээс **74.4** мян.тн-оор их байна. 2018 оны мөн үед 1 тн автобензины импортын дундаж үнэ **706.0** ам.доллар байсан бол 2019 оны эхний 10 сард **600.4** ам.доллар болж **15.0** хувиар буурсан байна.

Дизель түлшний импорт 2019 оны эхний 10 сард **891.2** мян.тн болж 2018 оны мөн үеийн гүйцэтгэлээс **197.3** мян.тн-оор өссөн байна. 2018 оны эхний 10 сард 1 тн дизель түлшний импортын дундаж үнэ **662.9** ам.доллар байсан бол 2019 онд **616.3** ам.долларт хүрч **46.6** ам.доллар буюу **7.0** хувиар буурсан байна. Дизелийн түлшний импорт өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад **89.3** сая ам.доллараар нэмэгджээ.

Коксын импорт 2019 оны эхний 10 сард **1.7** мян.тн болж өнгөрсөн оны мөн үеэс **801.4** тн-оор буюу **1.9** дахин их, **305.3** мян.ам.долларын кокс авсан нь өнгөрсөн оны мөн үеэс **135.8** мян.ам.доллар буюу **1.8** дахин их өссөн байна.